

[Aage Fogh.]

havn som repræsentant for greven — fandt man ud af, at en jagtleje, som man satte til 5 kr. pr. td. land årlig, kunne kapitaliseres ved, at man gangede med 14. Jeg har aldrig kunnet finde, at der var nogen som helst rimelighed i det. Jeg mener, at hvis renten normalt er omkring ved 5 pct., må man gange med 20 for at kapitalisere. Men i dette bestemte tilfælde tillod man sig altså at anvende en anden fremgangsmåde. Hvorfor? Fordi amtmanden som opmand havde valgt en mand, der var for gammel, en mand, der for lang tid siden var faldet for aldersgrænsen som dommer, en mand, der var ude af stand til selv at dømme og derfor til punkt og prikke fulgte den indstilling, der var givet af højesteretssagføreren på godsejerens vegne.

Jeg kan ikke finde det rimeligt, at statens jordlovsudvalg ikke i en sådan affære kan optræde samlet på husmændenes vegne og varetage deres interesser, når det dog er staten, der igennem udvalget skal fastsætte alle prioriteterne lige til skorstenen i de brug, der oprettes. Jeg vil derfor gerne benytte lejligheden her til at føre sagen frem. Det er muligt, det ikke kan ændres ved denne lov, men jeg vil gerne bede den højtærede landbrugsminister overveje, om der ikke i den lov, hvor paragraffen om kommissionen findes, skulle indsættes en bestemmelse om, at der til opmand ikke må udpeges en mand, der er faldet for aldersgrænsen. Jeg synes dog, det er urimeligt, når man på forhånd ved, at den mand, der skal udpeges til opmand i en sag som denne, ikke alene for 4-5 år siden er faldet for aldersgrænsen som dommer, men også er så temmelig senil.

Endvidere synes jeg, det ville være højst rimeligt at indsætte en bestemmelse om, hvad man forstår ved kapitalisering. Dengang man lavde loven om ålegårdsretten og det udvalg, der sad, ikke vidste, hvad det skulle gøre ved de gamle bestemmelser, sagde man ganske vist: her kapitaliserer vi med faktor 14. Men der er dog ikke nogen rimelighed, ikke nogen anstændighed, i at bruge dette i erstatningssager fra 1959 og fremefter. Derfor er ændringer efter min mening tiltrængt, selv om de ikke kan gennemføres i denne lov, så i en anden lov.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg vil gerne takke for den tilslutning, de forskellige ordførere har givet til lovforslagene. Det gælder vel alle ordførerne med undtagelse af den konservative, ligesom jeg forstod, at også den kommunistiske ordfører havde visse betænkeligheder ved de foreliggende lovforslag.

Jeg er i og for sig ganske enig i de betragtninger, det ærede medlem hr. Carl Petersen fremkom med. Det havde måske været rigtigst at undersøge, om man i det hele taget skulle udstykke, at man altså, om jeg så må sige, havde underkastet den mere principielle del af sagen en nærmere prøvelse inden forslagenes fremsættelse. Jeg kan tilføje, at jeg i og for sig slet ikke havde haft noget imod, at det var blevet sådan, men man må her huske, at det drejer sig om en ændring af udlånsbetingelserne efter en kommissionsindstilling, om opfyldelsen af et løfte givet af min forgænger og gentaget af mig. Skulle det løfte opfyldes relativt hurtigt — vi håbede i starten på et år, hvad der ikke lykkedes — kunne der ikke levnes tid til i kommissionen at gennemgå den mere principielle del af hele udstykningssagen. Det tror jeg alle, der har været medlem af denne kommission, vil give mig ret i. Det er altså årsagen til, at forslagene fremkommer i den foreliggende form.

Det glæder mig, at der næsten fra alle sider er givet udtryk for, at forslagene betyder en forenkling og en forbedring. Den konservative ordfører sagde det på den måde, at forslagene jo i hvert fald fjernede de værste af de økonomiske uhyrligheder, vi hidtil har haft — hvis jeg da ikke misforstod ordføreren, hvad jeg ikke tror jeg gjorde.

Der er rejst en lang række spørgsmål, som måske ikke har direkte tilknytning til de foreliggende forslag, men som det er rimeligt at rejse i forbindelse med dem.

Der er de små landbrugs stilling. De har jo den tilknytning til lovforslagene, at der efter udlånsloven åbnes, om jeg så må sige, øget adgang til at finansiere sammenlægningen i tilfælde af, at to eller flere små brug lægges sammen til et brug af en passende størrelse. Jeg tror ikke, der er uenighed, i hvert fald ikke væsentlig, hvad angår disse små landbrug. Det gælder for mange